

Franckesche Stiftungen zu Halle

M. Henric. Christian. Vhnii Gymn. Hal. Colleg. Observationes Nonnullae Critico-Philologicae De Vvlgaribvs Græcorvm Accentibvs, Nec non De Apicibvs ...

Uhnius, Heinrich Christian

Halae Magdebvrgicae, [ca. 1717]

VD18 13122673-001

Kapitel

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-229399

§. I.

Accentus, ut a descriptione initium faciamus, a vulgo Grammaticorum existimatur esse pronunciandi ratio in alleuandis & deprimendis syllabis. At vero paulo accuratior ea descriptio videtur, qua accentus in Graeca lingua dici potest Character, quo vocabulum alterum ab altero ratione significationis distinguitur, ut infra indicabitur.

§. II. Melius ergo pronunciatio ex Syllabarum quantitate, prout natura, & proprietas litterarum secundum metricam rationem postulat, formaretur, nisi ex superstitione, & nescio, qua singulari morositate pertinacium Grammaticorum placita, & auctoritatem deuenerari, quam sanae rationis dictamen, & ipsius linguae indolem, sequi malleamus.

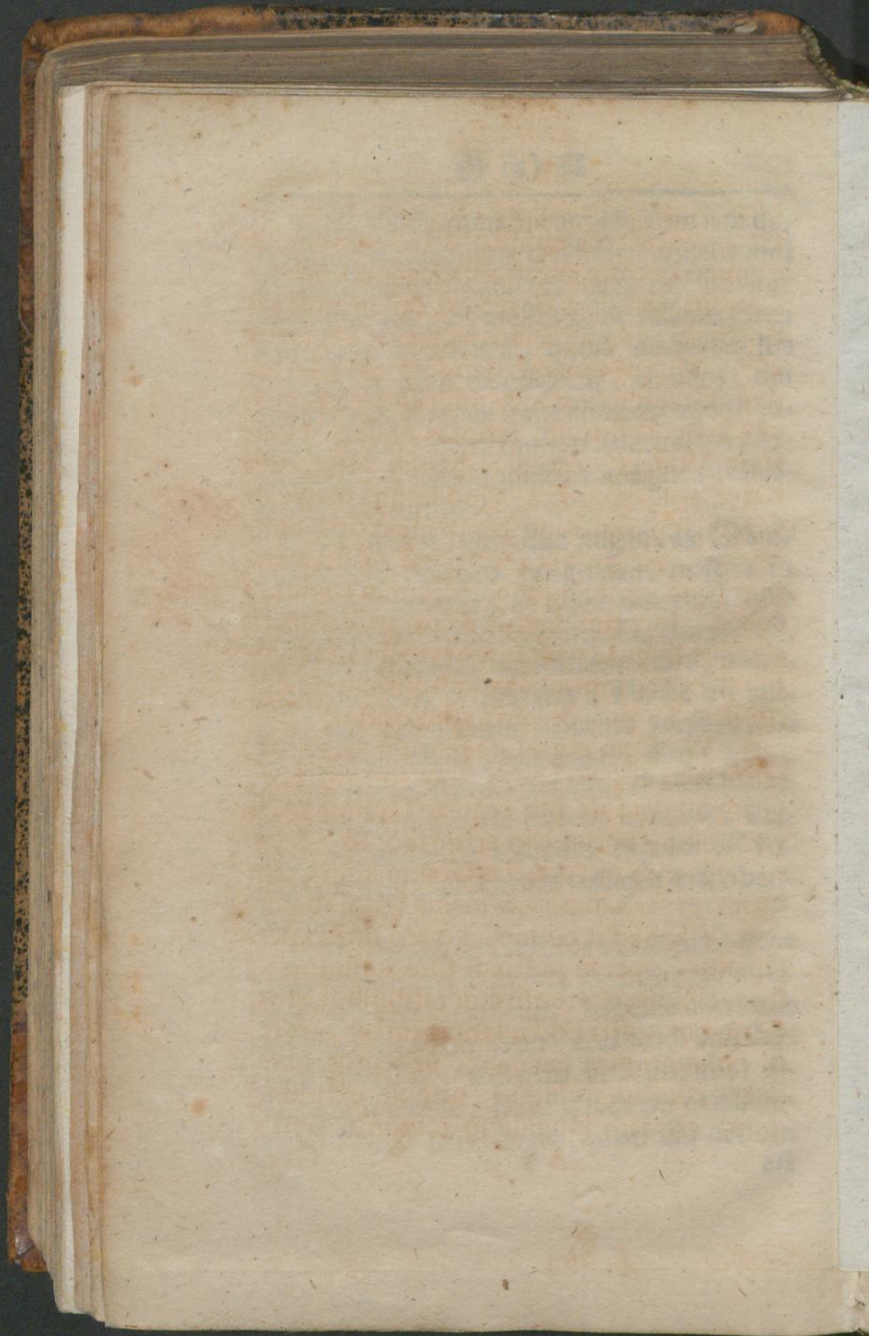
A 2

§. III.

§. III. Valde enim mirum est, dum iam dum viri vndecunque doctissimi accentuum Graecorum antiquitatem satis verisimiliter impugnarunt, & meliora, & vtiliora circa hanc rem docuerunt, quod nostrates his quisquilliis adeo delectentur, vt alios, qui contra haec linguae impedimenta agunt, ea-que e medio tollere student, ineruditos proclamant, & officio publico indignos iudicare non vereantur.

§. IV. Ratio, cur istae nugae, ex Grammaticorum cerebro prognatae, nostris in scholis retineantur, & obex ponatur, quominus tirones hanc linguam, ea, qua par est, diligentia discant, aut discere velint, neutiquam sufficit, si inferatur: Hodie isti apices, qui accentuum nomine veniunt, in Graecorum libris vsurpantur; Ergo nemo graece doctus haberi potest, nisi sciolorum Grammaticorum de iisdem infinitas, easque vtplurimum absurdas regulas ad vnguem teneat, aut eorum vestigiis in scribendo insistat.

§. V. Equidem Graecos accentus, quos naturales vocare licet, & quibus pronuntiandi modum direxerunt, habuisse non imus inficias; Eosdem autem eiusmodi apicibus (qui artificiales accentus dici possunt) dictiones onerasse, haud quaquam existimamus. Nulla enim lingua, quam diu nationi
est

est vernacula, habet, aut, si habet, frequentat accentus; Et ex historia Graecae linguae omnino constat, eiusmodi accentus non vna cum litteris, quas Graeci (vt & Latini & alii Europaei) a Phoenicibus habuere, repertos esse. Multo minus credendum esse arbitramur, Grammaticas, quamdiu Graeca lingua, vt vernacula floruit, scriptas fuisse. Hinc Isaac Vossius, egregius harum litterarum stator erudire infert; Quo lingua magis in vsu est, eo minus indiget praeceptis Grammaticis, aut aliud in scriptione additamentum (quo censu quoque accentus veniunt) habet. Ineptum simul esse patet, torquere alicuius linguae pronuntiationem ad accentuum leges, inprimis cum nondum de eorundem scopo, & vero vsu constet,

§. VI. Cum ergo Graecorum accentus, artificiales scilicet, non ante inuenti sint, quam lingua ipsa sub regulas Grammaticas vocaretur, eorundem etiam scopus, & verus vsus ante introductas Grammaticas, tanquam res vana, inutilis, & inanis ignorabatur.

§. VII. Sed vt eo melius mens nostra percipiatur, operae pretium fore iudicamus, si paucissimis demonstretur rationibus, istos, de quibus nostri hodie tantas turbas, rixas, & contentiones excitant, accentus nunquam cum ipsius linguae origine extitisse; Tum eosdem longissimo tempore post a

Graecis Grammaticis, pro scholis tantum priuatis, ac ad quatuor vsus inuentos esse; Deinde hunc accentuandi (vt grammaticae loquar) modum corruptelis magis magisque orientibus, & lingua Graeca, quod vernacula esse paulatim desinebat, in orbem terrarum dispersa, in scholas publicas vna cum Grammaticis praeceptionibus introductum, & subsecutis temporibus a nostratibus propagatum, variisque regulis, & absurdis opinionibus deprauatum esse.

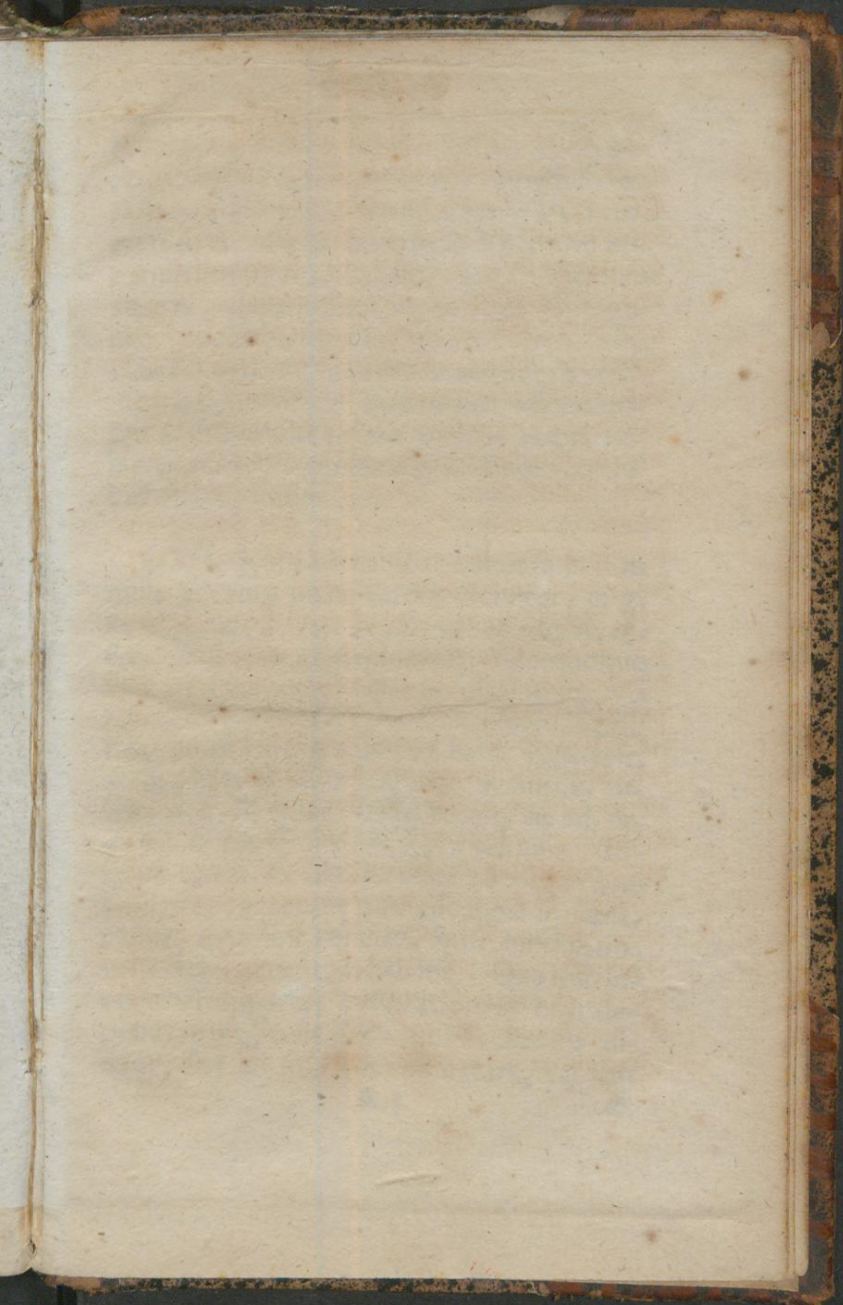
§. VIII. Quod igitur ab initio veteres Graeci nullos apices, qui accentuum nomine feruntur, super dictionibus collocarint, luculentissime patet ex supra adducta veterum regula: Nulla lingua, quam diu nationi est vernacula, habet, aut, si habet, frequenter accentus. Quae regula sicuti solidissimo sanae rationis, & analogiae aliarum linguarum nititur fundamento, ita etiam eidem virtus probandae huius veritatis minime est detrahenda. Quemadmodum enim Germanis, Gallis, Italis, & aliis nationibus ad linguae suae vernaculae pronuntiationem, quae solo vsu dirigitur, nullis est opus accentibus: Eodem modo quoque de Graecis statuendum est, vtpote quorum lingua vernacula istis apicibus, qui hodie vsurpantur, omnino carebat. Id quod deinceps ex silentio verum, qui nullius accentus mentionem suis in

in scriptis fecerunt, manifestissimum est. Et testimonia, quae ex Aristotele, Theone Sophista, Quintiliano, A. Gellio, aliisque pro his defendendis adferri solent, contrarium potius confirmant, & nostras partes circa nullitatem accentuum egregie tuentur, ut alibi a nobis demonstratum est.

§. IX. Porro antiquior modus, & ratio scribendi eiusmodi accentus reiicit. Cum enim adhuc litterae maiusculae, & quadratae obtinerent, vocesque continuo ductu (e. g. ΟΤΑΙΣΟΙΧΩΡΑΖΙΝ) scriberentur, spatium, quod istae litterae occupabant, accentus capere nequibat; Nec eiusmodi apices ad litteras maioris figurae habebant proportionem. Quid? quod denique accentuum origo cum Graecis litteris primaeua existens ex antiquissimis monumentis, nummis puta aureis & argenteis, gemmis, lapidibus inscriptis, codicibus manuscriptis, instrumentis, & tabulis publicis neutiquam demonstrari potest. Et licet non nulla manuscripta, in quibus tales accentus deprehenduntur, alicubi conspiciantur, eorum tamen aetas, & antiquitas vix nongentos, vel mille annos attingit, id quod Beza, Scaliger, Isaac Vossius, Henninius, D. Maior, Morhofius, Daumius, & innumeri viri eruditione clarissimi satis superque exposuerunt, solidissimisque argumentis confirmarunt.

§. X. Hi igitur apices nihil aliud sunt, quam nouitium inuentum antiquitati prorsus ignotum. Henninius quippe, cuius iam mentionem fecimus, eruditissimo scripto, quod ἑλληνισμὸν ὁρῶνδον inscribere amauit, §. 58-63. ostendit, probatque, accentus anno ante N. C. ducentesimo quinquagesimo inuentos post N. C. demum frequentatos fuisse. Graeci namque, cum fuerint studiorum acerrimi adsertores, & eruditionis nutritii, suam linguam longelateque per Europam diffuderunt. Quocirca apud eosdem primi extitere Grammatici, qui omnia in auxilium vocabant, vt exteris Graecitatem facillimam redderent.

§. XI. Inprimis autem eruditio Graecanica post Athenienses ab Alexandrinis, qui primi accentus excogitarunt, exculta & propagata est; hoc tamen probe obseruato, quod eosdem tantum in scholis, quas habebant, priuatis, idque, inualecente nimium barbarie, ob quatuor praecipue vsus, & rationes adhibuerint. Et quidem primo vt voces ambiguas distinguerent, e. g. διὰ propter & διὰ Iouem; πατρὸκτόν☉ parricida, & πατρώκτον☉ a patre interfectus; θεοτόκ☉, Dei genetrix, & θεάτοκ☉ a Deo natus, πρωτοτόκ☉, quae primum peperit; & πρωτότοκ☉, primo genitus, & sic in aliis innumeris, vti Cyrilli, seu, vt alii volunt, Phi.

Philoponi dictionum Collectio, quae accentu variant significationem, liquidissime testatur. Hinc non solum Elias Obrechtus, olim in Academia Suecorum Vpsaliensi bonarum litterarum professor, sed & Vir, dum viveret, elegantissimi ingenii, & omnigenae, praesertim Graecarum litterarum scientiae Christianus Daumius verissimis testimoniis probant, in quibusdam antiquioribus Manuscriptis primo tantum voces ambiguas, non autem promiscue omnes accentibus onustas fuisse.

§. XII. Quam ob causam adhuc dum non nulla accentu plane carere dicuntur, e. g. *ὁ, ἡ, οἱ, αἱ, ὁ, ὅ, ὅχι, ὅτι, εἰ, ὡς, ἐν, εἰς, ἐξ, &c.* Et si non negandum est, hoc quoque fieri ad differentiam aliarum dictionum, uti iam circa primum usum annotauimus. Significat enim *ὁ* hic. *ὅ*, quod; *ἡ* haec, *ἣ* quae; *οἱ*, *αἱ*, hi, hae, *οἱ, αἱ*, qui, quae; *ὁ*, non, *ὁ*, cuius; *ἐν*, si, *ἐν*, es; *ἐν*, in, *ἐν*, vnum; *εἰς* ad, *εἰς*, vnus; *ἐξ* ex, *ἐξ* sex, & sic in reliquis. Interim tamen ex his, aliisque vocalis ἀτόνοις colligitur, accentus non esse signa modulationis, cum sint voculae, quae modulationem, non accentum habent. Quo ipso luculenter apparet, modulationem non dependere a notulis istis, quas accentus dicunt, sed ab ipsa vocum natura, uti iam

A 5

ex

ex secundo usu, ad quem accentuandi ratio inuenta deprehenditur, clarius videbitur.

§. XIII. Ille erat, ut maxime in peregrinis, & plane a Graecismo abhorrentibus vocibus earundem indicarent pronuntiationem, & ostenderent, qua ratione Syllabæ attollerentur, vel producerentur. Ceterum sicut Latini, qui ad amissim Græcorum *προσῳδίας*, & pronuntiandi rationem semper imitati sunt, omnibus notulis seu accentibus posthabitis, secundum tempus, seu quantitatem, prout vocalium, Diphthongorum, & consonantium fert natura, pronuntiant: Ita & ad eandem rationem Græcæ dictiones efferendæ veniunt. Id enim luce meridiana clarius ex metrica Græcorum scansione demonstrari potest. Nam si carmen secundum situm, & collocationem accentuum; non vero ad naturam litterarum & syllabarum, prout longæ, vel breues, vel ancipites habentur, legeretur; Non solum carmen ipsum absurdum fieret, sed & omnis lepos, & sermonis elegantia euanesceret. Neque obstat, quod veteres Hellenes *προσῳδίας* & *τόναι* mentionem fecerint: Hæ enim voces illis non hodiernos accentus notabant. Si autem in versu, & ligata oratione non secundum accentus super impositos pronuntiari debet, quid quæso impedit, quominus in prosa idem fiat?

§. XIV.

§. XIV. Accedit tertius vsus, ad quem eius-
modi signa, vel accentus excogitati, & circa
tempora Ptolomæi Philopatoris, & Epipha-
nis annis fere CCL. ante N. C. (vti supra
mentio facta est) in scholas priuatas intro-
ducti fuerunt, quo illi munere sensum su-
spendendi subindeungerentur. Nam cum
litteræ maioris & quadratæ figuræ adhuc ob-
tinerent, & voces continuo ductu formatæ
illis præcipue, quibus Græcanica lingua non
amplius erat vernacula, & qui eandem lin-
guam doceri incipiebant, varia obstacula
obiicerent, Alexandrini, de quibus ante ser-
monem fecimus, Grammatici operam na-
uarunt, vt inuentis remediis difficultatem,
si non omnem tollere, aliqua tamen ex par-
te leuare possent. Dum vero hodie loco
litterarum maiorum minuscule introductæ
sunt, quibus hodie in Graiorum lingua uti-
mur, illa ratio accentuandi, tanquam res
non amplioris vsus in desuetudinem abiit,
nec satis demirari possumus, nostrates docto-
res umbratiles de iis retinendis tanquam
de vniuerso Turcarum imperio subiugando
πύξ καὶ λὰξ contendere.

§. XV. Ne denique vsum quartum silentio
prætermittamus, ille fuit, vt isti apices, ac-
centuum nomine insigniti, cantus modera-
rentur harmoniam. Notum enim ex histo-
ria

ria omnibus esse debet, qui non prorsus litterarum Græcarum expertes existunt, Orphei, Homeri, & aliorum Poemata publicis in locis secundum accentuum collocationem decantata esse, veluti hoc ipsum accentus notæ adhuc dum ostendunt. Nam acutus (´) vocem adscendentem, & gravis (˘) præ gravitate descendente signat. Quando autem adscenditur acuto, & hinc tardiore, tremulaque voce descenditur in gravem fit flexio, seu Circumflexus (ˆ). Vnde & hodiernis Græculis hæ accentuum figuræ musicas inter notas referuntur. Sed quis hodie talia carmina ad musicos concentus decantat? Semper ergo inter accentuationem, & modulationem distinguendum esse, veteremque Hellenismum neque accentus, qui nunquam pronunciandi rationem, sed carminum melodiam direxerunt; neque vlla litterarum additamenta alia frequentasse, existimandum est.

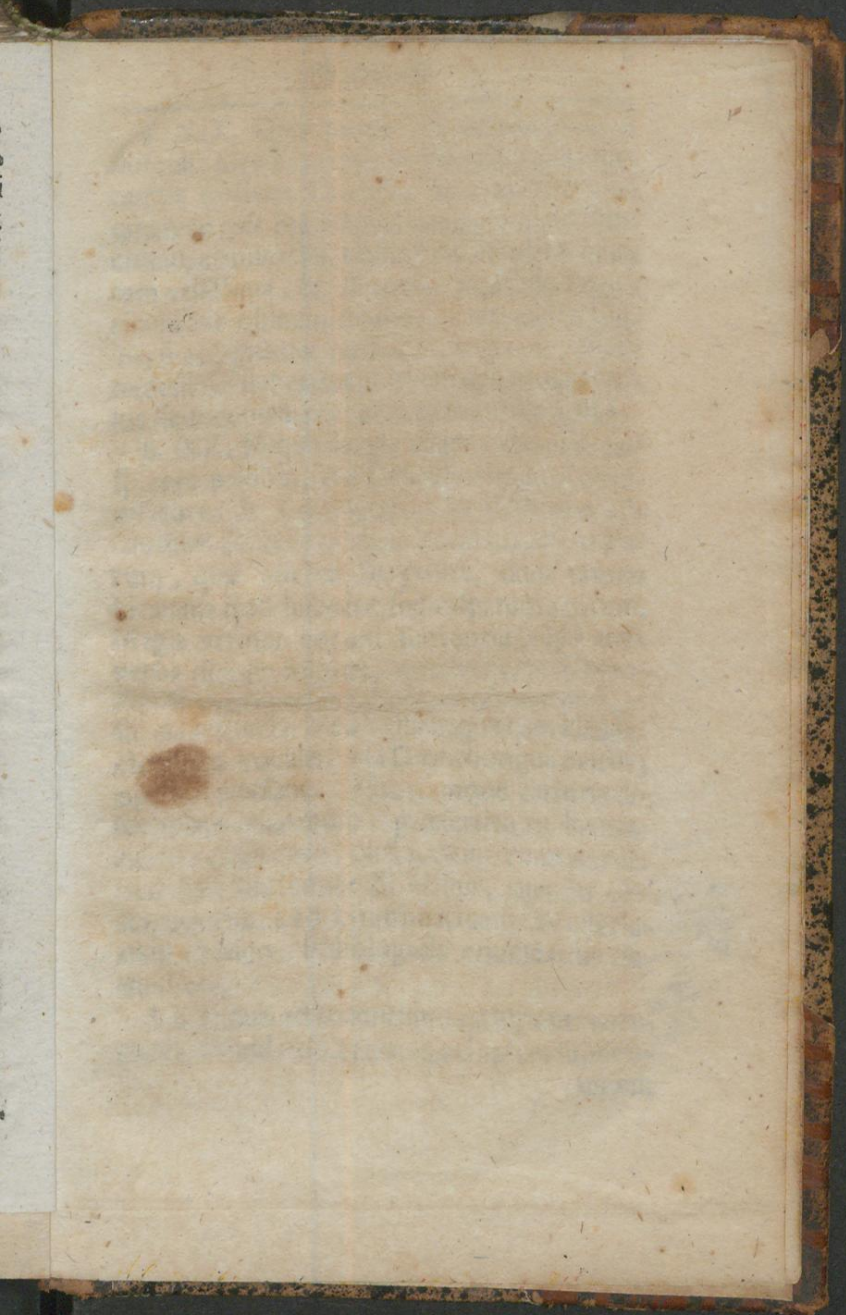
§. XVI. Hæc quidem cuncta, quæ de quadruplici accentuum usu diximus, donec intra NB. priuatos scholarum parietes a doctoribus Grammaticis Pergami, & Alexandriæ obseruabantur, excusatione digna haberi debent. Dum autem Græculi posteriores has accentuum notas publice, & ubique usurpare incipiebant; lapsu temporum non solum verum accentuum usum, & sedes,

des, sed & ipsam Græcam linguam ita deprauarunt, vt corruptelis linguæ a ludæis Hellenistis, Iurisconsultis Græcis, Arabibus per Græciam dispersis, aula imperatoria Byzantina, Clero sequiorum sæculorum, & populis peregrinis, ad quos Græca lingua deriuabatur, magis magisque auctis, variarum gentium βαρβαροφωνία in Hellenismoprehendatur.

§. XVII. Ea omnia licet nostrates iam dudum aduerterint, ipsosque a sanioribus, & eruditione præstantioribus admonitos ingenue fateri oporteat, accentus, de quibus tanquam pro ara & focis decertant, nulli amplius vsui, quam differentię vocum indicandæ adhiberi posse: Lucidissimo tamen sole cæcutire, & alios lampada præferre cupientes odisse pergunt. Quid? quod absurdis suis nugis, & infinita regularum multitudine non tantum linguæ elegantiam multo adhuc peius corrumpunt; sed & eos, qui desiderio eam rite, & solide discendi tenentur, in errorum inextricabiles labyrinthos coniiciunt. Quin imo eos, qui meliora docti eiusmodi Palæmonum, aut Orbiliorum vestigia sequi recusant, ludibrio aliis & contemptui exponunt, exagitant, Phantastarum nomine insigniunt, & manneribus publicis omnino indignos iudicant, uti me ipsum in exemplum subicere possem

sem, nisi cum istiusmodi hominibus rem-
habere vereretur, qui sunt ex illo genere, qui
omnem liberalem doctrinam solo quæstu, &
vulgi æstimatione metiuntur; aut ita sibi
sunt suffeni, ut nihil rectum & eruditum pu-
tent, nisi, quod ipsorum moribus, præiu-
diciis, & opinionibus, ex intimo pædan-
tismi fonte haustis, convenire videatur. In-
terim, quoties tales fringillas suam canti-
lenam repetere audio, a risu vix temperare
possum; Nisi enim hac, alia ratione istius-
modi *ἀνταρῆς* non possumus *Φιμῶν*.

§. XVIII. Quid quæso volunt sibi hæ
quisquilæ Grammaticorum nostratium?
Cui inquam vsui est (ut vnicum saltem ab-
surditatis exemplum in proscenium quasi
producam) discrimen inter oxytonum &
grauitonum? Dicunt enim, quoties graui-
tonum in fine periodi reperitur, toties
grauem mutari in acutum, unde resultat
oxytonum secundum elegantissimam scili-
cet hanc regulam: In fine periodi loco
gravis in vltima ponitur acutus proprius.
An vocis differentia, an linguæ analogia, an
metrum poëticum, an denique singularis
emphasis hoc forsan postulat? Minime:
Absurditas est; Et næ illum Polypodis
stomachum habeat oportet, qui hæc cru-
da fercula concoxisse valeat.

§. XIX. Quæ porro est sententia illius flosculi; Grauis nullibi scribitur? Valde miramur nostros Cratetes nodum in scirpo quærere, & his nugis, maxima cum difficultate coniunctis, tædiosum in addiscenda tam vtilissima, & alioquin facilissima lingua tironibus obicem ponere. Aut enim grauis, si accentuum numero adiciatur, scribi necessario debet; aut, nisi scribatur, idem nullus sit accentus, qui tali nomine insigniatur.

§. XX. Neque magis ullam rationem per spicere possum, cur Grammaticarum compilatores de Coniugationum diuisione admodum solliciti classem constituent verborum, quæ vocant Barytona, cum tamen Grauem non habeant, sed vulgarem acutum. Magis arridet eorum sententia, qui talia verba dicunt impura, quæ litteram Characteristicam ante *w* habent consonantem, & sic eo respectu verbis puris, quorum Characteristica vocalis, vel Diphthongus existit, opponi possunt. Hac namque ratione discantibus maximum, præsertim in formatione temporum, obstaculum remouetur. Sed hæc hætenus, & obiter, quæ in observationibus ad Grammaticam Wellerianam Critico Philologicis enucleatius deduximus.

§. XXI. Iam ad accentuum rationem reuertemur, Equidem illas notas, vel apices super omnem

mnem

minbus hodie dictionibus conspicere est: sed hoc non scripturæ & libris, qui his quisquillis oppleti sunt; At sciolis Grammaticis, qui illos introduxerunt, & pro semel introductis tanquam pro Troianis Penatibus dimicant, attribuendum est. Et quilibet meliores litteras doctus, si finem accentuationis Græcicæ paulo curatius tecum perpendit, ingenue concedet, multas, easque vanas, & inviles regulas (sicuti ad nauseam vsque repetiimus) circa hanc doctrinam inuentas esse, quæ potius impedimento, quam subleuamento discipulis existunt.

§. XXII. Quare nostra quidem sententia non absurdum fore censemus, si, ne regularum mole tirones obruantur, in iisque desiderium huius lingue addiscendæ plane extinguatur, in legendis & explicandis autoribus brevissime iis indicaretur: a) *Græcos* nullos ab initio habuisse accentus, sed a Grammaticis, cum iam flos Græcarum litterarum recidere, & variarum gentium corruptelis fœdari cœperit; b) *Tum* eosdem, non ut dirigerent rationem pronuntiandi, sed ambiguas voces distinguerent; Voces peregrinas, & a Græcismo abhorrentes indicarent; sensum in vocibus olim continuo maiuscularum litterarum ductu scriptis

*introducitur
esse*

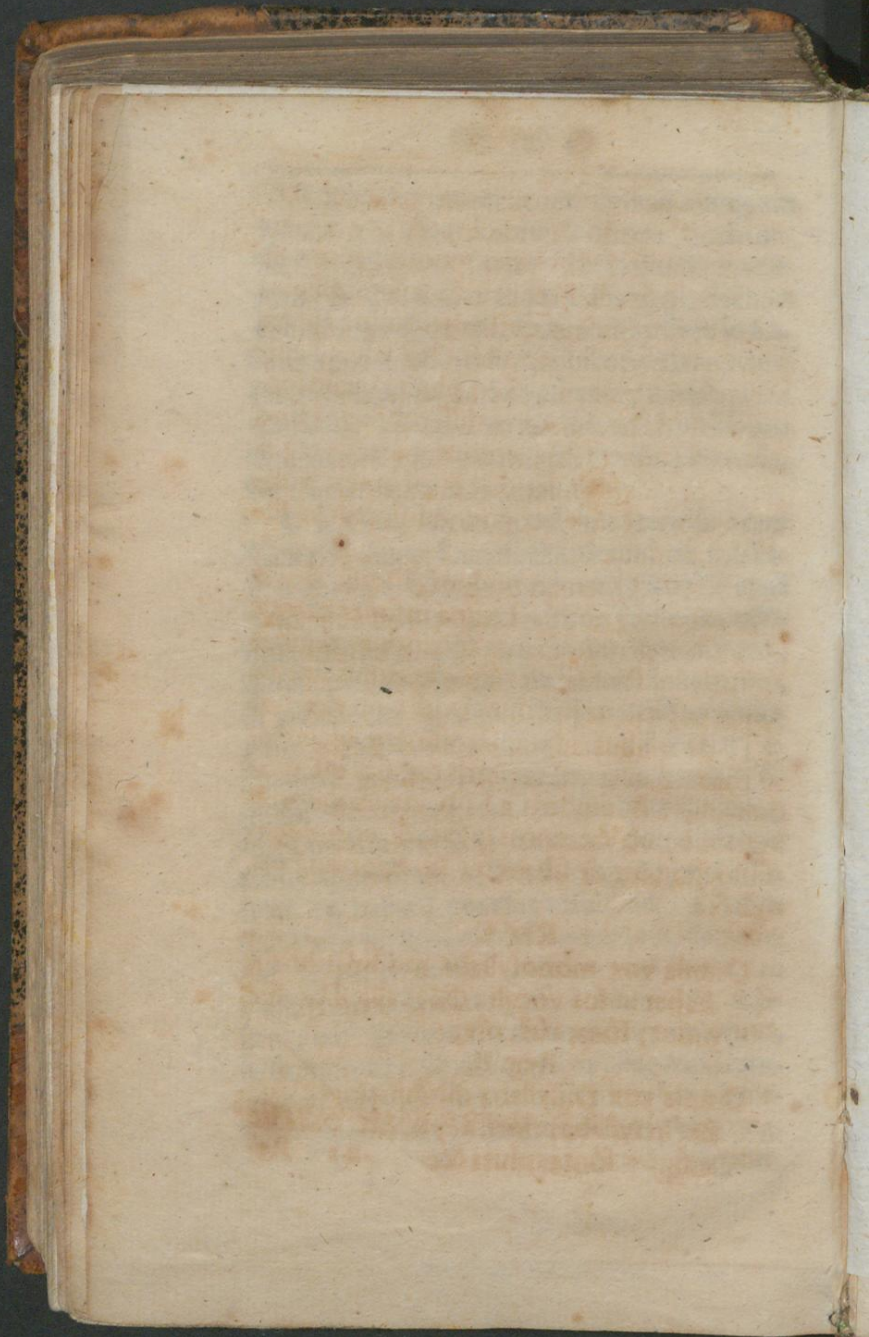
scriptis suspenderent; & tandem cantus harmoniam moderarentur, excogitados, & frequentatos esse; c) *Deinde* vsus illum accentuum iam dudum desisse, ideoque ipsos accentus abrogari posse: Aut, si hanc ob causam retinendos esse contenditur, quia hodie in Græcis libris habentur, non opus esse tot regulis & absurdis opinionibus demonstrandum est. Imo vnico verbo indicasse sufficit, Accentus Græcorum, si quidem non prorsus tollendos autumant, nullum hodie munus obire, nisi vt voces ambiguas, & diuersum significandi earundem modum distinguant. Quod enim per paucas æternæ veritatis regulas, quas ex laudato Henninio sub finem communicabimus, sine omni temporis dispendio fieri potest, id per ambages, & ingentes regularum & opinionum amfractus nequaquam fieri debet; d) *Tandem* iunioribus, qui studio Græcæ linguæ trahuntur, subinde inculcandū esse arbitramur, quod ratio pronunciandi, & voces rite modulandi minime dependeat ex collocatione istius Characteris, quem accentum vocamus, sed ex tempore, & quantitate litterarum, quibus syllabæ constant, sicuti non solum ex metrica Græcorum scansione, nec non prosodia Latinorum, qui Græcos hac in re omnino imitantur; sed etiam ex analogia, & omnium linguarum collatione liquidissime apparet.

B

§.XXIII.

§. XXIII. Et si autem accentus non nunquam syllabarum quantitatē indicare videntur, id (quod non semel inuimus) puero- rum, & prosodiarū expertum ergo factum esse credendum est, quemadmodum in La- tinis a quam plurimis Latinitatis corruptori- bus simili modo fieri consuevit, quod autem Cellario, aliisque viris exalciati iudicii non sine firmissimis rationibus prorsus improba- tur, quos merito sequamur.

§. XXIV. Idem, quod de accentibus tam Græcis, quam Latinis statuimus, de spiriti- bus quoque Græcorum intelligatur. Veluti enim illi vocibus apud priscos Hellenas olim non fuerunt adscripti: Ita hos apices, quos Spiritus vocant, nouitium inuentum, & antiquitati ignotum fuisse certissime colli- gitur. Nihil enim obstat, quod dicant, e- iusmodi spiritus ad vocum differentiam si- gnificandam maximum momentum adferre: Quippe ista obiectio ex vnica hac obserua- tione (quæ Gram. Well. pag. 63. vel edit. nou. 65. extat) prorsus refellitur. Si enim spiritus, vt ibidem obseruatum est, sæpe in- ter se permutantur mutata, vel manente eadem significatione; finis etiam, vel sco- pus, cur spiritus super vocibus ponantur, in fumum abit. Quid? quod in allegata Gram- matica insertum legitur: Lenis olim effere- batur; nunc inter pronunciandum plane neg- ligitur.

ligitur. Si inter pronunciandum efferebant, quo tono, modo & indicio, & in quem finem id factum? Sin vero modus, tonus & finis ipse defuit, & inter pronunciandum plane negligitur (spiritus, qui lenis nomine appellatur; cur, cedo, iuventutem his triceis, apinisque defatigamus. Sed plura, quam forte par est, de hac materia differuimus. Hinc progrediemur ad illas æternæ veritatis regulas de vocum modulatione & pronunciatione, quas ex Henninio communicuros supra recepimus.

§. XXV. Quemadmodum, inquit ille vir eruditissimus, lingua Latina in super habitis accentibus pronunciatur secundum regulas æternæ constantiæ; Ita & Græcismus susque deque habitis in pronunciando accentibus istis, de quibus adhuc sermonem fecimus, ad easdem æternæ veritatis regulas est modulandus, & quidem a) ob utriusque analogiam b) ob Accentus ipsos, & eorundem distinctionem c) ob metra Græcorum Poëtica &c.

Reg. I.

Omnis vox monosyllaba modulationem habet in sua vocali, $\Phi\omega\varsigma$, $\nu\epsilon\varsigma$, $\alpha\lambda\varsigma$. Sic $\mu\acute{o}\nu\varsigma$, $\phi\acute{o}\nu\varsigma$, $\rho\acute{o}\varsigma$, $\nu\acute{\iota}\chi$,

Reg. II.

Omnis vox Dissyllaba modulationem habet in syllaba priori, $\lambda\acute{o}\gamma\omicron\varsigma$, $\delta\acute{\alpha}\delta\iota$, $\Phi\acute{\alpha}\nu\eta$, sic $\mu\acute{o}\nu\tau\epsilon\varsigma$, $\phi\acute{o}\nu\tau\epsilon\varsigma$, $\nu\acute{\iota}\nu\epsilon\varsigma$ &c. Bz Re-

Reg. III.

Omnis vox Polytyllaba penultimam longam modulatur e. g. ἀνδρῶν lege ἀνδρῶν, τυπῶμα, lege τυπῶμα sic Græcorum, incunda &c.

NB. Apud Græcos η & ω item Diphthongi, & positio penultimam semper produciunt, quia, sicut apud Latinos, etiam in aliis syllabis natura longæ sunt. e & o semper sunt breues, nisi positio interueniat. a, i, u, sequente simplici consonante ex Poëtis noscuntur.

Reg. IV.

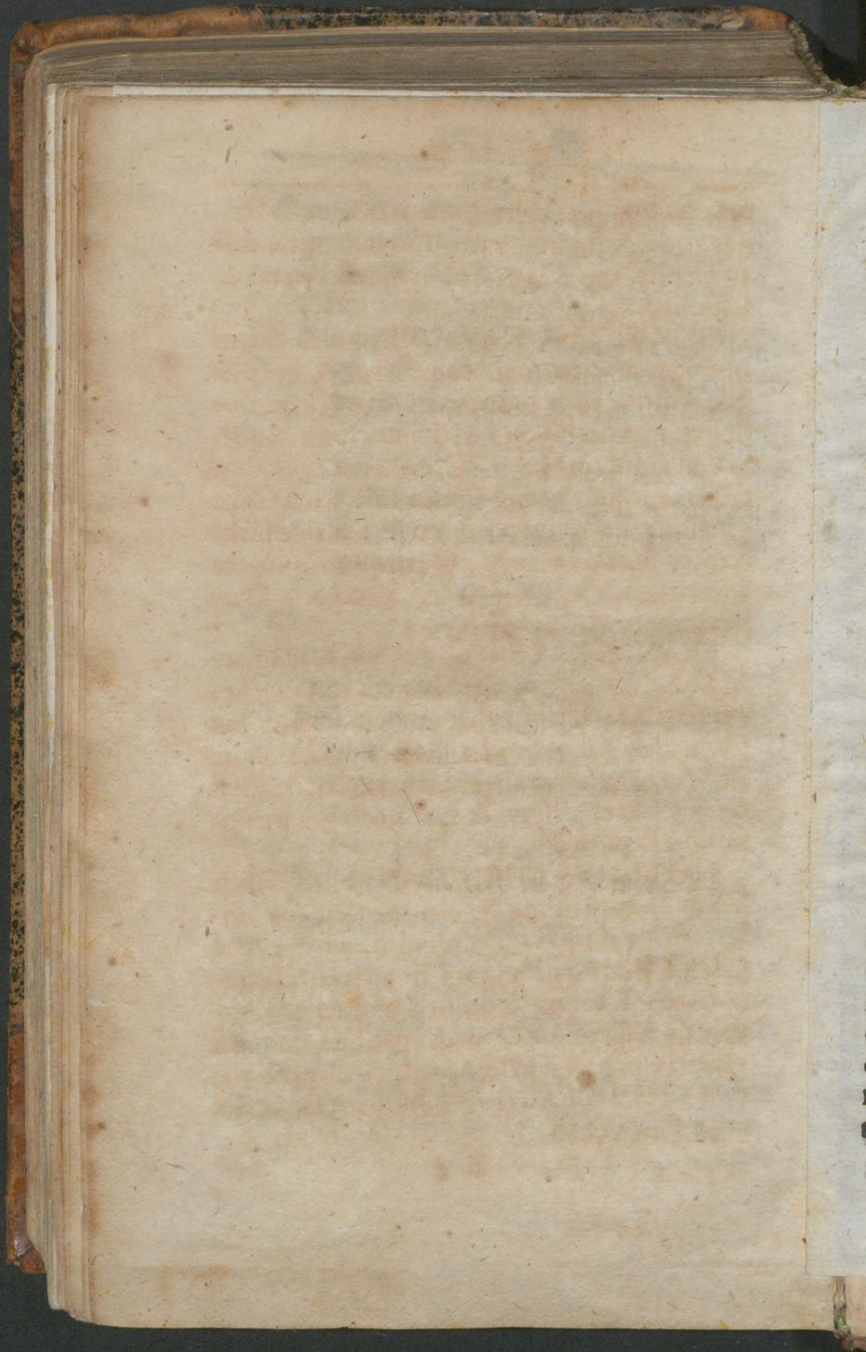
Omnis vox Polytyllaba penultima breui modulatur ante penultimam, ἀλόγων lege ἀλόγων Dominus.

NB. 1. Apud Latinos penultima polytyllabæ vocis breuis intelligitur ex analogia deriuationum, vsu loquenti, & auctoritate poëtarum.

2. Nulla lingua habet accentum, vel modulationem vltra tertiam syllabam a fine.

Appendicis loco denique sequitur SENTENTIA quorundam virorum, exactæ eruditionis laude clarissimorum, de puerilibus apicibus, virgulis, seu notis super dictionibus latinis scriptis.

IO: SCALIGER, illustrissimum totius litterati orbis fidus omnes & singulos accentus,

tus, quibus Grammaticorum mancipia latinas voces insigniunt, prorsus tollendos statuit Epist. 279. & 357. &c. Cui illi isti viro ad stipulatur.

CHRISTIAN. DAVMIVS, quem viuam omnigenæ scientiæ Bibliothecam, & in fallibile eruditorum oraculum, exterorumque delictum Clarissimus Hekelius dixit, epist. 20. ad eundem Hekel. ita scribens: Accentus falsos in atquæ, vsquæ studio sustuli; Distinguendum enim inter que encliticum & inter que terminale vocum. Quanquam omnem accentuandi rationem cum Scaligero infuper habere melius esset.

FRANCISCVS SANCTIVS in sua Minerua p. m. 411. de his apicibus ita differit Accentus mire distinguebat ambiguum. Nec hic loquor de NB. *ridiculis* illis sanè, palam, porro. Menim nec erant apud antiquos &c. Sed de aliis secretoribus, & qui nostras aures omnino fugiunt &c.

HENRICVS CHRISTIAN. HENNINIVS in elegantissima & eruditissima sua dissertatione, de qua supra mentionem fecimus §. CXXVI. p. 97. ita loquitur: Apud Grammaticos Latinos sequioris æui ea vox accentus *na/axensuōs* pro apicibus demum coepit vsurpari, qui declinante paulatim Latinitate a Grammaticis in subsidium facilitatis ergo sunt vocati.

B ;

Sed

Sed mirum in modum illa accentuum doctrina apud eos est confusa, sibi que sæpissime contraria &c. Sic Terentianus Maurus vult distingui *ā*ret agrum; & *ā*ret herba. Sic Consentius, Aelius Donatus, Sergius, Marius Victorinus, Priscianus, Paulus, Festi decurtator, volunt ultimas syllabas ad differentiam similium vocabulorum virgula notari, seu, ut loquuntur Grammatici, accentuari. Sic doctē discernunt a Vocatiuo doctē, Gratiā a nominatiuo gratia; *ā* & *ē* præpositiones ab elementis vocalibus *a* & *e*; Sed acutissimi iudicii vir Quintilianus iam olim ineptissimum iudicauit eos apices vocibus apponere; Et tamen eas NB. ineptias hodie per consuetudinem abrepti plerique eruditi aut cæco impetu, aut dedita opera sequuntur. Vtique ridiculum est, apice ambiguitatem, quæ ex ipso contextu sermonis, & sequentibus patet, tollere.

Recte sane, Fabius istos apices accentus nomine non dignatur, sed ineptissimos iudicat. Qui enim vel a limine rudimenta latinæ salutauit, poterit promte percipere in *exempli gratia* esse ablatiuum, & sic in reliquis omnibus. Qui plura de hac re desiderat, egregium libellum de Orthographia celeberrimi nostri Cellarii perlegere ne grauetur.

Sane illi, qui in his, & similibus apices
tales

Du, aul, aro, ek, wro, jinn wintor, casu sin,
jinn wintor, eis, ara, jinn, aro, wintor,
jinn, casu, libel, eis, ara, xela, jinn,
wro, wro, aro, jinn, wro, wro, wro.

tales, & quidem dedita opera ponunt, lectores credunt, aut expectant pueros, vel desipientes, quibus his notulis verum quasi huius, illiusue voculæ tonum, vel sensum ostendant. At vero apage istas quisquilias!

APPENDIX non nullarum Lucubrationum nostrarum, quæ prelum, & qui sumtus iisdem imprimendis impendant, expectant.

I. SYNTAGMA obseruationum Critico-Philologico-Theologicarum 1. *de Accentibus Græcorum*, quam iam speciminis loco præmisimus, 2. *de methodo* Græcam linguam addiscendi, 3. *de auctoribus* Græcis, 4. *de vocum* Græc. compositione, 5. *de decrementis* scholarum, 6. *de hæreticis*, & Pseudo prophetis 7. *de Comædiis*, & Theatralibus seu histronicis declamationibus in scholis minime tolerandis 8. *de MUSICIS ECCLESIASTICIS*, von denen heutigen Kirchen-Musicanten, und von dem Greuel, so Ditt an solchen habe. 9. *DE Λειτουργία* Lutheranae Ecclesiae, & Ceremoniis sacris Dominicalibus peragendis adhiberi solitis. 10. *de æterno* Euangelio contra libellum Sieg. Volcks, 11. *de ignorantia* adfectata diuinitus prohibita 12. *de THEMATIBVS* in scholis ad stilum exercendum proponendis, 13. *de ratione* rite, & prudenter excerpenti, 14. *de Lexico* elegantioris Latinitatis conscribendo, cui adiuncta est synoptica delineatio systematis stili vniuersi &c.

II.

II. NOTÆ Critico-Philologicae in Græc. & Latinæ Grammaticas Welleri, Schulzii, Schmidii, Cellarii, Langii &c.

III. HISTORIA brevis librorum Symbolicorum Lutheranae Ecclesiae.

IV. METEORVM PHILOSOPHICVM NOVM, quo brevissimis tab. Iis omnes, & singulae tere disciplinae, quæ ad Philosophiam pertinere videntur, præsentantur, cui præmissa est RATIO rite philosophandi, & verus VSVS Logices.

V. SYLLABVS omnium vocum Græcarum Veteris Testamenti versionis LXX. viral. ordine alphabetico (sicut Patris Syllab. N. T.) digestus. NB. Libellus antea nondum editus, & iunioribus utilissimus.

VI. Manu ductio Poetica ad Scaligeri, Pontani, Fabricii & imprimis beati Christiani Daumii, nostri olim Praeceptoris fidelissimi, regulas fundamentales, cui subiuncta est solidior *Variationis Poeticae* ratio non vbiuis obuia iam laudatissimi eiusd. Daumii.

VII. VIRGILIUS REFORMATVS, siue *Aeneis Virgiliana*, a difficilioribus & nimis prolixis digressionibus, similitudinibus, & vanis, inutilibusque descriptionibus ita purgata, ut ordo, & textura historiae, quam Poeta tractat, sacra & immutata maneat, & perpetua connexionum, quibus idem vsus est, ratione ad finem vsque continetur. NB. Hic libellus, his obstaculis, quæ alioquin Poëtam difficillimum intellectu reddunt, remotis, ita adornatus est, ut (sine Latinitatis, elegantiae Poeticae, verborum, & rerum nimia iactura) summo cum oblectamento a quouis Latinitatis tirone legi, & intelligi queat.

De reliquis nostris lucubrationibus, ex quibus satis superque constat, nos vitam minime desidia & silentio transigere, alio tempore, aliaque occasione pluribus differemus.

In Zoilos & Momos:

Non curat & qua mente praeditus Cato,
Quæ vulgus ore musitat,

De
F
i
re

78 G 3

Bibl. der Franckeschen Stiftungen Halle

Ha33\$015878X